

LUNDS
UNIVERSITET

BESLUT

2018-06-21

Dnr V 2018/702

Kulturdepartementet

Rektor

Yttrande över Betänkandet Statens stöd till trossamfund i ett mångreligiöst Sverige (SOU 2018:18)

(Ert dnr Ku 2018/00653/D)

Lunds universitet har anmodats att lämna synpunkter på rubricerad remiss. Universitetet avger härmed följande synpunkter som utarbetats av professor Samuel Rubenson efter samråd med docent Johanna Gustafsson Lundberg, doktorand Emil Bernmalm och utbildningschef Sinikka Neuhaus på Humanistiska och teologiska fakulteterna vid Lunds universitet.

Inledning

Utredningen *Statens stöd till trossamfund i ett mångreligiöst Sverige* (SOU 2018:18) är enligt Lunds universitets mening en mycket väl genomförd utredning vars förslag i stort är väl genomtänkta och balanserade. Universitetet delar utredningens uppfattning att det statliga stödet till trossamfunden är mycket väl motiverat såväl utifrån ett krav på likställighet som utifrån främjande av religionsfrihet, social integration och de förutsättningar väl fungerande trossamfund har att bidra till ett gott liv för såväl enskilda som samhället i stort. Lunds universitet menar även att Myndigheten för stöd till trossamfund (SST) har visat sig fungera mycket väl som ett samarbetsorgan mellan trossamfunden och ett expertorgan inom en rad frågor som berör dessa. För såväl undervisning som forskning i ett alltmer mångreligiöst samhälle är det av stor vikt att det finns en statlig myndighet med den kompetens som SST besitter.

Synpunkter

Utredningens förslag till definition av trossamfund och till målsättningar för det statliga stödet, liksom de kriterier som föreslås för beviljande av stöd framstår som mycket väl underbyggda. På ett balanserat sätt vägs rättigheter och samhällsnytta samman. Det är mycket positivt att villkoren är exkluderande och därmed inte längre kräver att vissa svårdefinierade mål skall främjas utan enbart att agerande som står i strid med grundläggande värderingar utgör hinder för att erhålla bidrag.

När det gäller frågorna kring utbildning av företrädare för trossamfunden instämmer universitetet i att det är principiellt riktigt att stöd till sådan utbildning ska beviljas trossamfunden själva, inte specifika utbildningsanordnare. En tydlig fördel är också att ansvaret för utbildning av samfundens företrädare läggs på samfunden själva. Därmed ges bättre förutsättningar för att utbildningen är förankrad och värdesätts av samfunden och deras medlemmar. Som utredningen visar är behoven också mycket varierande vilket betyder att de förutsätter en rad olika utbildningsanordnare.

Med tanke på den mycket stora betydelse som utbildning av trossamfundens företrädare har för samfundens möjligheter att bedriva en aktiv och långsiktigt

inriktad religiös verksamhet, samt till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på, vilket anges som motiv för det statliga stödet, borde enligt universitetets mening en större del av det statliga stödet gå till utbildningsåtgärder. Av det statliga stödet går idag endast ca 1,3 miljoner kronor av totalt 82 miljoner kronor till utbildning. Utredningens förslag innehåller inget som innebär en förändring därvidlag. Utbildningsbehoven ska alltså tillgodoses inom bidragsformen verksamhetsbidrag medan merparten av stödet fortsättningsvis föreslås ges som allmänt organisationsbidrag. Lunds universitet menar att staten generellt har ett större ansvar för utbildning av trossamfundens företrädare än för samfundens religiösa verksamhet i sig. Ett ökat stöd för utbildning av samfundens företrädare torde dessutom ha större förutsättningar att bidra till en demokrati och organisationsutveckling än det riktade bidrag som utredningen föreslår.

Beslut

Beslut att avge detta yttrande har fattats av undertecknad rektor i närvaro av förvaltningschef Susanne Kristensson, efter hörande av representant för Lunds universitets studentkårer och efter föredragning av professor Samuel Rubenson.

Torbjörn von Schantz

Samuel Rubenson
(Humanistiska och
teologiska fakulteterna)